

Tallinna Linna
Koolide Liit

KOOLIAS

Noorte Liitaste juhtide ajakiri

TARTUS

5. NOVEMBRIL 1937

Nr. 10

Laulu arendamisest NK organisatsioonis.

E. Saluveer.

NK organisatsioonis omab tähtsa koha laul ja muusika. Kui heidame pilgu rühmade aastastele tegevuskavadele, siis näeme, et neis on muu tegevuse hulgas ette nähtud ka mitmesuguste ettekannete ja lõkkeõhtute korraldamine, milliste kavas tavaliselt ei puudu ettekanded laulu ja muusika alalt.

Eelmainitud õhtud täidavad muusikaliselt oma ülesande ainult siis, kui nad hästi on korraldatud, kui ettekantud palad, olgu nad kas laulu, muusika või muult alalt, saavad kestva ja korraliku ettevalmistuse.

Sellepärast on väga tähtis, et nim. õhtute korraldamisel juba üsna aegsasti kokku seatakse üksikasjaline kava. Puudutan siin peamiselt laulu osa.

Siin peab üksuse muusikapealik olema leidlik ja teadlik meie kooli ja noorte lauluvarast.

Ta peab teadma ja tundma, kui suured võimed on üksusel, kes ühe või teise muusikalise ettekandega oma piduõhtu kava sisustab, ja viimase koostamisel lähtuma järgmistest põhimõtetest:

1) Pigem vähem hästi ettekantud palasid kui palju vähempakkuvaid.

2) Laulude valik olgu org-i põhimõtetele vastav ka tekstilt (jõukohane).

3) Ettekantavad palad olgu võimalikult eesti algupärandid, nii viisilt kui tekstilt.

4) Palade valik muusikalises osas olgu vaheldusttoov ja nende järjekord kokkukõlas muude ettekannetega.

Väljudes eelmainitud põhimõtetest peame kindlat kontrolli teostama, et NK org-i poolt korraldatud avalikel esinemisel ei kantaks ette kulunud saksa viise mittemidagiütleva labase tekstiga. Ma arvan, et selleks ei ole mingit vajadust, kuna meie kodumaa autorid viimaste aastate jooksul on rikkalikult täitnud kooriliteratuuri varasalvi.

Muidugi meie ei saa neid kõiki nii ette kanda, nagu nad trükkis on ilmunud, vaid peame, arvestades poiste hääleulatust, viise transponeerima ja ümber seadma, ja seda kõike juba enne harjutamisele asumist.

Ettekande juures tuleb aga juba kinni pidada sellest tooniseadest ja laulujuht peab andma selleks kindla tooni, vältides seega juhuslikkust, millega laul võib minna liiga kõrgele või madalale.

Nüüd tekib küsimus, kas laulavad kõik üksusesse kuuluvad poisid ettekanadel kaasa või mitte.

Siin peame vahet tegema koonduse-, rivi-, harjutus-laulude ja esinemiseks õpitavate laulude vahel.

Koondusel, ravis ja ka harjutustel laulavad kaasa kõik poisid, ettekandmisel aga need, kel parem lauluvõime, kes muusikalises kuulmises rohkem arenenud.

Siin võib praktiseerida ka järgmist moodust. Kui rühm (üksus) korraldab peo, mille kavas ka lauluettekanded, siis seatagu üles ettekande kohale (lavale või mujale) korrapäraselt kõik poisid, kusjuures esimestes ridades asuksid „laulumehed“, tagaplaanil aga kõik teised. Sellisel asetusel on järgmised paremused: 1) mida suurem kogu, seda suurem on efekt; 2) „laulumehed“, keda umbes $\frac{1}{2}$ rühmas (kui arvestame, et poiste keskmine lauljate % on 50), on ettekande juures julgemad ja kindlamad esinema teades, et asuvad üksuses kui tervikus.

Et osa poiste isetegevust ja kaasalõõmistahet mitte halvata, siis peaksid ettekantavad laulud vahelduma kas kõnekooriga või muu ettekandega, kus rühm esineb terves koosseisus.

Vaheldust toovad, elavat huvi pakuvad ka üksiklaulja esinemised koori saatel klaveri kaasmänguga, poistekvartett, duetid jne.

Muidugi annab end siin tunda vahest materjalipuudus, kuna ei ole ju iga üksuse laulujuhul käepärast kõiki neid allikaid, kust väärtuslikku võiks leida.

Siiani on mõned malevad püüdnud ise kirjastada vastavaid laulude sarju, kus ei ole mitte ainult tekst, vaid ka viis.

Loota on, et NK Peastaap ka lähemal

ajal võimalust leiab NK lauluvara väljaandmiseks, mis aitab üksusi ka sellest raskusest üle ja mis annaks meile kindla ja süsteemilise lauluvara nii lõkkeõhtuiks kui ka muiks ettekandeiks.

Juhin käesolevates ridades tähelepanu ka mõningaile lauludele, mida senini ehk ei ole veel kasutatud.

1) Noorkotkaste lipulaul — R. Päts (Lemmiklaulik IV lk. 23).

2) Poiste laul — R. Päts (Lemmiklaulik IV lk. 7).

3) Lauljate lipulaul — J. Zeiger (Lemmiklaulik IV lk. 3).

4) Meie Mikk — E. Meriäinen (Leelo IV lk. 28).

5) Veel on mände mühavaida — O. Merikanto (Leelo IV lk. 24).

6) Las kasvame — V. Nerep (Leelo V lk. 23).

7) Porilaste marss — F. Pacius (Leelo V lk. 9).

8) Eesti lipp — E. Võrk (Leelo III lk. 2).

9) Poisid, mis te mõtlete — E. r-viis (Eesti laul, V. Tamman — J. Aavik).

10) Kevadpidu — E. rv. (Leelo III lk. 14, laulda kp. R. Varese sõnadel „Noored Kotkad“.)

11) Laule Harju NK laulude sarjast nr. 1. (Saadaval Harju Maleva staabist.)

Siin mainitud need, mis sobivamad ja mis meil on ilmunud koolikogudes.

Kui mõnel üksusel on aga sobivaid materjale, mida võiks Peastaap kasutada üldlauliku väljaandmisel, siis ei tule neid mitte vaka all hoida.

Kokkuvõttes: NK org-i laulu ja muusika ala peame edasi viima sama kindla ja süsteemilise kava kohaselt kui teisiigi töökavas ettenähtud otseseid alasid. Olgu gi et laulul on täita kaudsemad ülesanded noorte org-ide tegevuses, tuleb seda tööd teha innuga ja mitte „muu seas“, kuna südameist tulnud noorte laul ja korrektne esinemine kindlustavad NK org-ile kõike seda, mis ühenduses hea nimega.

Töö korraldamisest salgapealikute koolides.

Noortemagister Kaarel Liping.

Salgasüsteemi täieliku rakendamisega peaksid normaalses täiskoosseisulises rühmas salgapealikud, nende abid ja staabi liikmed moodustama erisalga, kelle ettevalmistuse ja väljaõppe eest nende ülesandeile ja kohustusele hoolitseks rühma kotkas, juhtides selle salga tööd isiklikult, s. t. olles salgapealikute ja teiste nooremate staabi liikmete salgapealik.

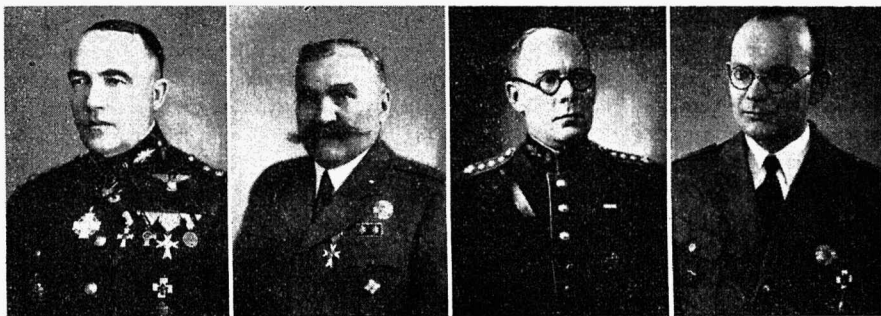
Niisugune olukord võib maksma pääseda ainult siis, kui meil rühmakotkas-

korraldamatuses rühmade juures eelpool nimetatud põhjusil, selleks on mõeldud salgapealikute koolid laiemas ulatuses.

Salgapealikute kooli ülesandeks on anda uusi ja süvendada senini omandatud oskusi ja teadmisi noorkotkluse tegevusaladelt. Eriti aga rõhutades meetodilisi võtteid õppimiseks ja peamiselt — kuidas õpitud oskusi ja teadmisi õpetada edasi *omas salgas*.

Salgapealikute koolide korraldamiseks tsentrumite moodustamisel tuleb aluseks

Malevate vanemaid ja pealikuid.

Kol.-lt. A. Lõhmus,
Pärnu Maleva vanem.

J. Anso,
Võru Maleva pealik.

Prefekt R. Kard,
Petseri Maleva abivanem.

A. Paal,
Tartu Maleva pealik.

teks saavad noorkotkluse töös vilunud juhid, kes ise kõik noorte astmed ja katsejärgud läbi elanud — noorte eneste hulgast väljakasvanud kotkajuhid ja noortemagistrid. Teiseks on vajalik, et rühmad oleksid normaalkoosseisulised, s. t. 3 salka pluss staap, kus saaks moodustada salgapealikuist, nende abidest ja staabi nooremaist liikmeist 8- poisilise salga.

Seesuguse taseme saavutamiseni meie organisatsioonis kulub veel mõningaid aastaid. Linnas on see üldiselt kiiremini ja hõlpsamini lahendatav kui maal. Et täita lünka, mis tekib salgapealikute osa

võtta mitte malevkondi, vaid lihtsalt laiemale ringkonnale soodsam kooskämiskoht. Seda saab määrata maleva staap kõige paremini.

Töö läbiviimiseks on vajalik koha peal moodustada kooli staap: vanem, pealik, õppepealik ja sisekorrapealik (komandant). Paremini on, kui kõik kooli staapi kuuluvad juhid oleksid ühtlasi tegeliku koolitööga seotud lektoritena või alade juhtidena. Siin pole vajadust kellelegi seltskondlikult kõrgekstunnustatud nime järele, kelle ootamisega sageli peab hilistuma töö algus ja kelle ilmumisega tihti paisatakse töökava segamini.

Kooli vanema ülesandeks on üldise vastutuse kandmine kooli korra ja töö eest.

Pealik on kooli tegelik juht ja organiseerija.

Õppepealiku ülesandeks on päevakavade koostamine, käsitledavate ainetega jaotamine kokkutulekute järgi, õppealadega seoses olevate korralduste tegemine, kooli tegevusraamatu korrashoidmine, õppeabinõude ja -materjalide eest hoolitsemine, järgmise kokkutuleku aja ja päevakava määramine ja muud õppealasse puutuvad ülesanded.

Sisekorrapealik registreerib igal kokkutulekul osavõtjad, korraldab rivistumised, hoolitseb päevakava täpse täitmise, korrapidajate määramise, õõbimise, toitlustamise-korralduse ja kõigi teiste kooli korrassa puutuvate küsimuste lahendamise eest. Sisekorrapealik peaks ühtlasi olema riviala juhiks, sest ta puutub koolis alaliselt kokku korra- ja esinemisküsimustega.

Esinemine, tervitamine, kord pisi- maiski asjus — seda tuleb nõuda igal sammul, mitte ainult rivi- ja esinemistundides, siis vahest saavutatakse tulemusi. Hoidutagu aga laskumast seejuures pedantsusse ja jäetagu mõned vabad momendid poistele, kus siiski võimalik end pingest vabastada, näit. õhtused koosviibimised, söögitunnid, — muidu halvab distsipliini loomulikkust, on surnud ja väsitav.

Käsitledavad ained tuleb jaotada võimalikult suurema hulga lektorite vahel, et oleks hõlpsam korraldada tööd päevakavas. Eri lektorid peavad olema tingimata neil aladel, kus ette nähtud suurem arv praktilisi tunde — rivi, pioneerilised mudelid, sõlmed ja spleimine, side ja esmasabi. See on eriti vajalik suuremakoosseisulises koolis, kus 3—4 salka (á 10—12 poissi) või veel enam. Paarisalgalise koosseisu juures saab läbi vähema arvu lektoritega. Üldnimetatud ained nõuavad praktiseerimise mõttes läbitöötamist salga koosseisus.

Suurekoosseisulise rühmaga neid aineid käsitleda on raske ja vähe tagajärjekas. Sama tund tuleb lektoril võtta ühel kogunemisel iga salgaaga eraldi.

Teoreetilisi aineid saab käsitleda üldtundides kogu kooliga. Antud kavas iga küsimuse käsitlemiseks pole vaja eri lektorit. Praktiliste alade juhtidel tuleb paratamatult käsitleda ka mõnd üldteemat.

Kogu kooli koosseis moodustab rühma või koguni kaks rühma, mis jagunevad salkadeks. Rühmal on staap — kotkas, abikotkas, lippur ja signalist. Igal salgal eraldi pealik ja abi. Salgad võivad olla 10—12 poissi, mis jäävad ühtlasi töögruppideks. Kõik see administratsioon on vajalik selleks, et anda selge mõiste rühmast kui tervikust tema tegevuses (tseremooniates) ja üldises töökorraldamises salkadena. Rühma juhtkonnale langevad kõik ülesanded tseremooniate puhul, rivistumisel, ülevaatusel jne., nagu tegelikuski rühma-salga töös. Rühma staabi liikmed aga kuuluvad töögruppides salkade juurde.

Kui saab osavõtjaid kahe normaalarühma jaoks (3 salka, á 8 poissi), siis võib iga töögrupi moodustada kuni 16 poisist (2 salka), kummastki rühmast üks salk. Töötamine nii suure grupiga pole aga enam nii tagajärjekas.

Kooli kokkukutsumise võib teostada maleva staabi kaudu üldise ringkirjaga kõigile asjaosalisile rühmale, andes üldise selgituse salgap. koolidest oma malevas, määrates ära tsentrumid, missugused rühmad kuuluvad selle või teise ringkonna alla, avaldades kooli staabi koosseisu, esimese kokkutuleku täpse aja ja nõuded osavõtjatele. Edasised kokkutulekud teostuvad igal koolil kokkuleppel. Kokkutulekute sagedus võiks olla nii, et kursus lõpeks mai esimesel poolel.

Tulles kokku üle 3—4 nädala on võimalik salgapealikuil ja kotkastel korraldada oma rühma ja salga tööd vastavalt kursuse nõuetele. Ühest õppepäevast jätkub ka uudset materjali mitmeks

Milliseid noori võtta vastu NK organisatsiooni?

J. Koppel.

Noorkotkluse sihiks on kasvatada noori tublideks ja headeks kodanikkudeks. Loomulik, et seepärast NK organisatsioonis ei tohi leiduda noori, kes on ulakad, ebaviisakad, valetajad, kel pole kodanlikku julgust tunnistada avalikult oma eksimusi, kui nad on sooritanud süütegusid.

Kas sellest tuleb järeldada, et NK organisatsiooni võtame vastu ainult häid poisse, kes on õppimises andekad, kelle „silmad säravad“ vaimususest, kes kunagi kedagi ei pahanda? — Ei, kaugeltki mitte. Tervetele ei ole arsti vaja, vaid haigetele.

Noorkotklus ei taha ainult koondada häid, tublised, andelisi noori, vaid ta tahab noori ka neiks kasvatada.

salga koonduseks oma salgas. Nii saab korrast lahendada tegeliku töö juures tekkinud küsimusi ja raskusi. Salgapealikul ei tule valmistuda salgapealikute koolis mingi tuleviku-ülesande jaoks ega koguda surnud teadmiste ja oskuste pagasit, vaid tegelik salgatöö nõuab seda ja kõik õpitava saab kohe rakendada. Nii ei tundu miski igavana ega raskena. Samu oskusi ja teadmisi tuleb õpetada kohe edasi — õpetades aga õpitakse ise kõige paremini.

Väga olulise tähtsuse evib just kokkutulek juba laupäeva õhtupoolikul, sest õhtune omavaheline mängude- ja lõkkesosa on elav eneseväljendus, mitte õppetunni jaoks seatud mängude demonstreerimine. Samuti poiste vaba omavaheline olemine, ühine magamistuba, ühine söögilaud (kuigi igaüks oma leivakotiga) jne. — see loob ühisvaimu, seda olukorda võib kõrvutada osaliselt laagri-elu.

Kuidas jaotada ainet? Esimesele õppepäevale (kokkutulekule) paigutada peamiselt põhilise tähtsusega küsimusi nk. töö korraldamisest, nagu salgasüs-

Üsna tihti ei ole ulakad ja halvad poisid tõeliselt seda mitte. Neis sageli peitub suur tegevushimu, auahnus, tahtejõud, kuid puudub juht — seltsimees, sõber, kes tegevusiha suudaks suunata õigetele radadele. Püütagu seepärast seesugustest poistest aru saada, antagu neile iseloomu arendavaid töid, peetagu neid väärrikaiks noorteks kotkasteks, antagu neile vastutusrikkaid ülesandeid — ja te näete, kuidas see kõik mõjub poistele kasvatavalt ja distsiplineerivalt ja nii mitmetestki võrsuvad väarikad mehed meeste perre.

Mitte koondada, vaid ka kasvatada olgu noorkotkluse eluülesanne ja olemasolu mõte. Juhid ja sõbrad kasvatagu õigele teele valeradadele sattunud eesti noori!

teem, tseremooniad, tegevusraamatu pidamine jne., mille järgi tahetakse nõuda salgapealikuilt hilisemal kontrollimisel nende salga tegeliku töötamist. Võiks näiteks esimese õppepäeva töökava olla järgmine (kooli koosseis 3 salka):

Laupäeval.

Kell 17.00 — saabumine, registreerimine, rühmadesse, salkadesse jaotamine, (põhukottide täitmine).

18.00 — avamistseremoonia.

18.20 — üldtund (kooli ülesanne, -kord, tööulatus ja -korraldus).

19.10 — rühma- ja salgakoonduse tseremooniad.

20.10 — õhtusöök.

20.45 — siseõhtu vestluse, laulude, mängude ja naljadega.

22.00 — koosviibimise lõpp. Korralduste aeg.

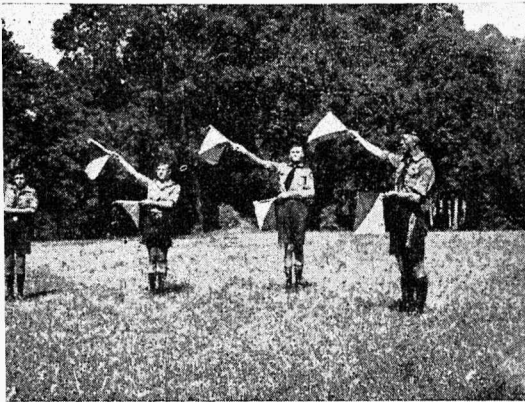
22.30 — öörahu.

Pühapäeval.

6.30 — tõusmine, võimlemine, koristamine, pesemine.

7.15 — hommikueine.

7.45 — lipuheiskamine.

Noored kotkad signaliseerimas.

8.00 — üldtund. (Salga süsteem. Salgapealiku isik ja ülesanded. Salgap. abi.)

I salk II salk.

9.00 — mudelid signaliseerimine

III salk.
rivi ja esinemine.

I salk II salk.

10.00 — rivi ja esin. mudelid

III salk.
signaliseerimine.

I salk II salk.

11.00 — signalis. rivi ja esin.

III salk.
mudelid.

12.00 — üldtund (tegevusraamat).

13.00 — üldkorraldusi ja ülesandeid järgmiseks õppepäevaks.

13.30 — lõpptseremoonia.

Laupäevase alguse ja pühapäeval lõpu määramine oleneb osavõtjate saabumisvõimalusist.

Igal koolil on vajalik pidada tegevusraamatut, kuhu registreeritakse kursustele nimekirja vajalike andmetega ja igakordne osavõtt või puudumine. Siis õppepäevade tööavad iga korra kohta eraldi, tundide konspektid ja lõpuks andmed osavõtjate katsesooritamise ja

kooli lõpetamise kohta. Osavõtjail olgu igaühel samuti isiklik märkmik (klade), kuhu teeb lühikesed kokkuvõtted, joonised, ülesanded, kirjeldused jne.

Miks praktilisile koondusile kavas nii vähe ruumi? Põhjusel, et kunagi ei saa kunstlikult moodustatud salgaga ja veel kunstlikumalt klapitud kavaga loomuliku koondust. Paarist näitekoondusest jätkub üldise tööjaotuse selgitamiseks. Ka aega pole nii palju, et iga kursuslane saaks korraldada tunnise proovikoonduse. Et kontrollida salgapealike võimeid salgajuhtimise alal, selleks tuleb kooli lõpunädalail lektoreil sõita rühmadesse välja, kus saavad näha normaalolukorras peetavaid koondusi. Niikuinii on vajalik kohal kontrollida ka nende ülesannete teostamist salgas, mida käsitletud salgap. koolis ja mis seatud töötamise alusnõudeiks.

Salgap. kooli lõpupäev võiks kujuneda üldiseks võistluste, tehtud tööde näituse, järgukatsete sooritamise ja kooli lõpukatsete korraldamise jaoks. Ka teised noored kotkad võivad samal päeval tulla kokku, kus avaneks võimalus sooritada järgu- ja erikatseid, mida valmistatud talve jooksul, kuid mille sooritamiseks koha peal omas rühmas pole võimalusi katse vastuvõtjate puudumise pärast. Seesugune suur katsete päev oleks pidulik. Juba aegsasti peab tehtama need võimalused teatavaks salgapealike kaudu.

Õpilastel auhinnatud mudelid ja teised tööd võiks koguda kas ülemalevaliseks või koguni üleriigiliseks tööde näituseks, kus omakorda hinnatakse neist parimad.

Iga malev peaks eeloleval tööperioodil rakendama kõik abinõud ja jõud, et salgapealike koolide töö kujuneks tagajärjekaks. Tugevale juhtide kaadrile, kes suudab tööd elustada ja mitmekesistada poiste huvidele vastavalt, tugeneb organisatsiooni edaspidine areng nii sisus kui ka arvudes.

Salgapealikute kooli kava.

Võtta kasutamisele.
J. Maide.
Peavanema eest.

03. 11. 37.

Salgapealikute koolist võivad osa võtta rühma kotkad, rühma staabi liikmed, tegelikud salgapealikud ja nende abid, kes vähemalt 13 a. vanad, sooritanud pesakotka katse ja omavad korralliku vormi:

TEOREETILINE OSA SALGAPEALIKUTE KOOLIS.

- Noorte Kotkaste põhimääruste tundmine.

tund

- Organisatsiooni struktuur (skeem lk. 4), §§ 1—15 (seadused ja töotus peast) 44—62, 64—65, 67—69, 77—80. Põhimääruste käsitlemine 1
- Tunda noorkotklust. Käsiraamatu I ande 2. peatüki piires (lk. 16—25) 1
- Tunda salgapealiku ülesandeid pesakotka katsele valmistamiseks. Käsiraamatu V anne lk. 10—24 1
- Tunda salgasüsteemi. Salkade korraldus, organiseerimine. Salgapealik, ta ülesanded ja enesekasvatus. Salga vaim ja distsipliin. Salgapealiku abi 1
Töötada läbi R. Philipsi „Salgasüsteem“ ja NK. Peastaabi teated nr. 1, lk. 20—28, „Salga tegevus“.
- Salga töökava ja selle koostamine. Kuidas kavastada ja korraldada salga koondust. Salgapealiku ettevalmistus koonduseks 1
- Salga ja rühma tegevusraamatu sisustamine 1
- Salga tegevuse mitmekesistamine (salga organisatsioon, nõukogu, võistlused salgas ja salkade vahel, matkad, mängud, lõkkeõhtud, kergejõustik, salkadevahelised külas-käigud, laagrid, tegevus mitmesuguseil käsitööaladel, salga heateod, punktide süsteem ja teised poiste huvialad) 1
- Töötamine haukaperega. Erinevusi noork. rühma tööst 1
- Noorkotka vorm, selle muretsemine ja kandmine, amet- ja aumärgid 1

PRAKTILINE OSA.

- Salga ja rühma koonduse tsere-mooniaid 1
- Näitlik salgakoondus loengul antud kava kohaselt 1
- Salgakoondus mõne salgapealiku juhtimisel 1

- Mängude ettevalmistamine. „Mängude käsiraamatu“ käsitlemine 1
- Rivi ja esinemine 5
- Esmasabi (kotkapoja katse ulatuses) 4
- Sõlmed ja ühenduste tegemine, spleisimine 4
- Signaliseerimine morsis (lipud, helklamp, vile jt. vahendid), üldised signaalid ja teemärgid 4
- Orienteerumine. Soome kompassi käsitsemine 2
- Pioneeriliste mudelite valmistamine (välivoodi, sild, helklamp või mõni elektriline õppeabinõu) 3
- Tegelik välivoodi ehitamine väljas (võistlus) 2
- Õppejalutuskäik (luuretegevus, kauguste-kõrguste määramine, teemärgid, sammumõõt, kartulite ja liha küpsetamine jne.) 5

Kokku õppetunde 42

MEELELAHUTUSE OSA:

- Sisemängud, laulud, muusika kahel õhtul, kokku 3 tundi
  - Sise-lõkkeõhtud, kahel õhtul, kokku 3 tundi
  - Propagandaõhtu, üks kord 2 t.
  - Õine välitegevus (signalis. tuledega, luure), üks kord 2 tundi
- Kokku mitmesugust tegevust 10 tundi.

KATSED.

Salgapealikute kooli lõpul tehakse hinnangud iga osavõtja kohta järgmisil aladel:

- Osavõtt praktilisist harjutusist ja loenguist (peab täitma vähemalt 85%).
- Kotkapoja katse sooritamine.
- Osavõtt suvisest malevkonna või rühma-salga laagrist.
- Salga töö korraldamine vastavalt koolis püstitatud põhinõudeile (salgasüsteem).
- Kooli lõpul korraldatud testi täitmine.
- Esitada kõik koolis valmistatud mudelid ja praktilised tööd kooli lõpul korraldatavale näitusele.

Salgapealikute kooli lõpetamisel antakse lõpetajale tunnistus ja ta võib kanda salgapealikute koolide lõpetajale üleriigiliselt määratud ühtlast eraldusmärke.

Rühma koonduse kavastamine.

Noortemagister Osv. Randvee.

I

Rühmakotkad! Teile on vist tegelik töö rühmas õpetanud, et iga tegevus ja õppeala, mida tahate omas üksuses teostada, annab siis paremaid tulemusi, kui see liigub kindla, ettenähtud kava järgi, mille olete ise valmistanud ja põhjalikult läbi mõtelnud. Kasutate teie rühma koonduse ülesehitamisel läbimõeldud kava, siis väldite poiste juures igavuse, tühise ajakulu, sõnadetegemise ja saavutate tõhusaid töötulemusi. Teie iga koondus kasvatab siis poistes täpsust, kindlust, organiseeritud töövaimu, tööõõmu ja iseteadvust oma tegevuses.

Tean, et teie kõik siia maani olete püüdnud oma rühma koondusi juhtida kavakindlalt, sest keegi teist ju ei taha näha, et koondus mööduks tegevuseta või ainult mängimisega. Aga senine koonduste kavastamine on olnud paljude juures liiga primitiivne. On märgitud koonduse kava paberilehele, taskuraamatusse, või ainult natuke mõeldud: täna teen seda ja seda! Leiate isegi, et see pole küllalt soliidne ega sünnis noorkotkale. Noorkotkas peab olema omas tegevuses enam korrektne! Aga kui teist mõni juhib koondust kulunud taskuraamatu lehtede järgi, siis jätab siin korrektsus natuke soovida. Need paberilehed kaovad ja teie isiklik taskuraamat muutub aja jooksul närudeks ning seega on tükk teie rühma tegevusajaloost jäljetult kadunud.

Et vältida tegevusajaloost kaotsiminekut, siis soovitan hakata rühma koondusi kavastama vastavasse tööraamatusse. Selleks raamatuks oleks kõige sobivam oma lihtsuse mõttes harilik valgete lehtedega, vahariidest kaantega kaustik. Kui aga rühmas on nupukaid poisse, siis võivad nad ka ise endale tööraamatu kõiita ja selle kaasi vastavate rühma embleemidega ilustada. Niisugune raamat oleks juba rühma omandus ja jääks pärast ka-

utamist rühma arhiivi töödokumendiks teie tegevuse üle.

Olete oma rühmale niisuguse raamatu muretsenud, siis huvitab teid muidugi see, kuidas sünnib rühma koonduse kavastamine sellesse raamatusse korrektselt.

Teile on selge, et kavas peab olema ette nähtud terve rühma tegevus koondusel ja ka vastavalt aeg igale tegevusele, et ei tuleks laialivalgumisi. Rühma koonduse kava läbiviimine ei tohiks kesta mitte üle 1½—2 tunni, sest peale seda muutub töö poistele väsitavaks. Nii siis, soovitan teil koonduse kavastamiseks jätta iga kord üks leht. Lehe ühele küljele märgite terve koonduse kava üldiselt ja selle läbiviimiseks kuluva aja. Teisel küljel aga näete ette kavapunktide üksikasju: mida kontrollida poiste juures, mis on praktilises tegevuskavas, missuguseid mängu kavatsete korraldada ja mis on teil ütelda korralduste alal jm. On soovitatav, et ka vanakotkas oleks iga kord teie koonduse kavaga tuttav. Selleks pöörduge alati kava koostamise ajal tema poole ja küsige temalt juhatusi, nõu ja arvamist.

Koonduse kava üldraamistik, mis tuleb esimesele leheküljele, on enamvähem püsiv iga koonduse ülesehitamisel ja see ei tee teile kunagi raskusi. See tuleks koostada järgmiselt:

„Tasuja“ rühma koonduse kava
29. nov. 1936. a. Rae koolimajas.

Koonduse algus kell 17.00.

1. Rühma ülevaatus . . . . . 5 minutit
2. Avatseremoonia . . . . . 3 „
3. Korraldusi, teadaandeid, käskkiri . . . . . 10 „
- * * *
4. Koondusel ettenähtud praktiline või teoreetiline tegevus . . . . . 45 „

5. Mänge ja laule . . . 15 minutit
 6. Koondusjutt (lõkkejutt) 5—8 „
     * *
     *
 7. Lõpptseremoonia . . . 3 „
 8. Asjahuviliste vabad män-
     gud ja ajaviide . . 15—20 „

Niisugune oleks teie koonduse üldraamistik. Ei maksa seda sugugi arvata, et esitatud kava on absoluutne ja siin ei tohi ette võtta muudatusi. Võib küll! Teie ise juba näete koonduse kava läbitöötamisel, kui palju võtab üks ja teine õppe- või tegevusala aega. Samuti võib teil sageli tulla koonduse kavva juurde väga olulisi kavapunkte, nagu algaja vastuvõtmine, tunnustusväljendi üleandmine, küsimusi rühma tegevuskava kohta, aruanne matkast, peost jt. Need punktid tulevad teil kõik fikseerida koonduse kavvas ja arvestada ka nende peale kuluv aeg.

II

Nüüd asume teise lehekülje juurde! Usun, et selle täitmisega on teil rohkem tööd, sest siin peate iga eelmise lehekülje kavapunkti kohta üles tähendama, missuguseid tegevusalasid käsitlete, kuidas neid teostate jne. See oleks niitelda teie koonduse konspekt.

1. Rühma ülevaastust olete tavaliselt toimetanud peale avatseremooniast. Aga ma leian, et sobivam on seda teostada enne, sest siis jõuavad veel ka korratud poisid end korrastada pidulikuks avamismomendiks. Peale tseremooniast nagu pole sobiv enam otsida poiste mustust, vaid palju ülevam tuju on siis asuda töö juurde.

Puhtuse ja korra ülevaastuse teostamisel te tahate ikka alati tervet rühma pealaest jalatallani kontrollida. Te ise ei pane seda tähelegi, kui šabloonseks ja pealiskaudseks see pärast muutub: kulutate palju aega ja põhjalikkus jätab soovida. Oleks parem, kui te nüüdsest peale võtaksite ülevaastuse alla ainult paar

asja. Näiteks kontrollite ühel koondusel ainult käte, silmnäo ja juuste korrasoitu, teisel korral aga palitute ja mütside seisukorra, kolmandal jalanõude, sukkade ja jalgade eest hoolitsemise jne. See teoviis ehk kasvatav poisse rohkem alati valmis olema, sest nad ei tea, mis kunagi kontrollimisele tuleb. Need alad, mis teie koondusel kontrollimisele võtate, märgite teisel leheküljel punkti üks alla.

2. Avatseremoonia on vist teie rühmadel juba kindlasti välja kujunenud ja

Noored kotkad laskmas.

siin ei tule ette enam komistusi. Kuid et siin ka alalist šablooni vältida, siis võiksite vaheldumisi kasutada ka teisi avamise mooduseid, mis omakorda tutvustaksid poisse noorkotkaste traditsioonide mitmekesisusega. Nii võiks kord olla kaares rivistus, kord kiirtena rivistus laualipu ümber ja mõnikord jälle sõprusring. Missuguse mooduse teie koondusel kasutamisele võtate, selle märgite punkti kaks all (ühes vastavate seletustega).

3. Korralduste ja teadaannete all tuleks teil rühmale ette kanda kõigest, mis kuulub rühma kompetentsi või käib tema tegevuse juhtimise kohta. Rühm võtab siin kõik juhtnöörid teatavaks ja avaldab ka oma seisukoha. Näiteks võivad

Eseme kõrguse mõõtmine.

olla teatamiseks ja ettekandmiseks:

1) Maleva pealiku kiri rühmade õppetöö kohta, 2) Malevkonna pealiku teadaanne suusavõistluste muutmise üle, 3) S./s. „Kalju“ kiri võrkpallivõistluse korraldamisest, 4) Vanakotka käskkiri jt.

Need kirjad tulevad teil märkida punkti 3 alla ettekandmiseks. Ka suusõnalised korraldused tuleksid fikseerimisele, et vältida nende ununemist.

4. Koondusel ettenähtud tegevuse all tuleks teil konseptiivselt kirjutada, mida kavatsete koondusel töökava järgi poistele õpetada ja kust käsiraamatust on leida andmeid selle kohta. Näiteks kui teil on rühma töökavas praktilisest abiandmisest läbi võtta lühike sidumisõpetus, siis tuleb teil jõuda selgusele, kui palju suudate pakkuda poistele kavas ettenähtud ajaga (45 min.). On aine hulk leitud, siis märgite selle punkti 4 alla üksikasjaliselt üles ja näete ette ka tarvisminevaid tööabinõud. Kui teie ise

seda koonduse osa läbi ei vii ja olete kutsunud seks juhuks kohale arsti, siis peate ka temaga kokku leppima aine hulga üle.

On teil aga kavas rühma huviõhtu ettevalmistamine, siis peate konsepti ossa märkima need alad, mida tahate koondusel harjutada. Näiteks: kahekõne, kõnekoor, võimlemisharjutusi, püramiidid jt.

5. Mängu ja laulu juures tuleb teil jõuda selgusele, missuguseid mängu ja laule soovite rühmale õpetada, missuguseid korrata. Need märgite punkti 5 alla üles. Mängud ja laulud peavad teil endal hästi selged olema, et mitte asjata koondusel nende meeldetuletamiseks aega raisata ja rühma lõbutuju häirida.

6. Näete, et olen ka kavva võtnud koonduse- või lõkkejutu. Jutt võib ainult siis kõne alla tulla, kui olete ise hea kõneleja või leidub rühmas mõni niisugune jutumees, kes suudab poisse oma ettekandega haarata. Sisuliselt peaks koondusjutt käsitlema kangelastegusid, lugusid meie minevikust ja vabadusvõitlustest, kasvatama tahet iseseisvusele ja tegutsemisele, heroismi, kõlblat meelt, usulisi tundeid ja armastust meie kodumaa vastu. Kunagi ei tohi muutuda jutt lobisemiseks ega olla veniv. Siin teie, rühmakotkad, peate tabama õiget momenti. Vahelduseks võite paluda ka vanakotka jutustama. Alati tuleb aga jutustaja leida paar-kolm päeva enne koondust. Kui jutustajat ei leita, siis jäägu see ära.

7. Lõpptseremoonia toimuks vastavalt algtseremooniale.

8. Asjahuviliste vabamängu ja aja viite all mõtlen ma seda, et rühma liikmed võiksid pärast ametliku koonduse lõppu mängida malet, kabet, koroonat jt. mängu, mida omab rühm. On ka rühmal lugemislaud, siis võivad poisid lugeda ajakirju, ajalehti ja keskustella omavahel, milleks ei jätkunud koondusel aega. See omavaheline lõppkoosviibimine

lugemise ja mängude juures seob kokku poiste südamed ja loob koduse õhk-konna.

Konspektiivne koonduse tegevusalade märkimine teisele leheküljele võiks kujuneda järgmiselt:

1. Ülevaatus: kontrollin palitud ja mütsid.
2. Avatseremoonia: rivistus kiirtena laualipu ümber. Tseremoonia viib läbi signalist.
3. Korraldusi ja teadaandeid:
  - a. vanakotka käskkiri;
  - b. koolitunnistuste esitamine õppe-edu kontrollimiseks;
  - c. kiri suusavõistluste kohta;
  - d. seisukohtade võtmine.
4. Koonduse tegevus: kavas sidumisõpetus. Dr. Pau.
  - a. millal ja missugust sidet tarvitada;
  - b. haava rohitsemine;
  - c. sidumine kolmnurkse rätikuga (käsi, jalg, pea, küünarnukk, põlv);
  - d. sõrme ja käe sidumine sidemega;

e. abinõud: sidemeid ja poiste kaelarätikuid.

5. Mänge ja laule:
  - a. laulud: „Noored kotkad“, „Sõjamarss“;
  - b. mängu: salkadevaheline kartulijooks, rebasepael.
6. Jutt: „Väsimatu sepp“ nk. R. Lahe.
7. Lõpptseremoonia: nagu algul. Korraldab signalist.
8. Vabad mängud: malevõistluse jätkamine, koroonamäng ja ajakirjade lugemine.

Rühmakotkad! Kui teie kõik oma rühma koondused selliselt kindlalt üles ehitate ja kava fikseerite tööraamatusse ühes lühikese konspektiga, siis ei jää te kunagi kimpu poiste ees oma tegevusega, vaid te kasvate korrektsust, töövaimu ja tublisid noorkotkaid. Ka ei tee siis teile kunagi muret see asjaolu, et võiks tulla kogemata kordamisele mõni läbitöötatud ala. Teie tööraamat näitab kõik, mida olete nädalate ja kuude viisi läbi võtnud.

NK Risti rühmad.

NK Lääne Maleva Risti rühm korraldas 2.—5. VII laagri, millest osa võtsid ka Piirsalu ja Ellamaa rühmad — kokku umbes 40 poissi. Laagri vanemaks oli vk. R. Nõu ja pealikuks kt. R. Mustkivi, Lõbusalt, õpingute ja mängudega saadeti mööda 3 ööd telkides ilusal Tagaveski jõe kaldal. Laagrit külastas ka Lääne Maleva pealik H. Roosimägi, kellele Risti poisid kinkisid toreda omatehtud kadakast kepi hõbeplaadiga. Külastajaid käis umbes 200. Laagri korraldust toetas KL malevkond. Risti rühm on alles 2 aastat vana, kuid on jõudnud end Läänemaal 3. kohale viia. Rühm annab välja oma ajakirja „Risti poisid“, mis ilmub teist aastat rühma staabi ja poiste toimetusel.

Risti rühm laagris. Keskel vanakotkas nk. R. Nõu.

Skauttegelase arvamus.

Sirvinud ajakirja „Kotkas“ käesoleva aasta oktoobri numbri lehekülgi, sundisid seekordsed 24 lehekülge mind haarama sule pihku, seda enam, et juba varemalt oli minu poole pööratud kirjutise saamiseks „Kotka“ jaoks, mis puudutas noorkotkluse kasvatusel metoodilist külge.

Tundes teatavat vastutust meie skautliku kasvatussüsteemi rakendamise ees, on sellest tingitud ka käesolevad lihtsad reakesed.

Teatavasti Noorte Kotkaste Põhimääruste tõlgitsusel teotseb NK organisatsioon skautlikel põhimõtetel.

Tõeliselt vist ei salga keegi, et senine noorkotkluse kandejõud on püsinud skautlikul süsteemil, s. o. suurel määral välismaistel eeskujudel ja seda ka õigustatult.

Viimases „Kotka“ sisukamas kirjutises selgesõnaline ja arvatavasti ka kindlalt kaalutletud väljendus — „Välismaiste eeskujudega pole meie oludes ega meie inimestega midagi peale hakata“ (minu sõrendus H. M.), tundub siiski üpris valusana ja vahest isegi taktitundeta, mida võiks iseloomustada tuntud vanasõnaga — „ise sööb ja salgab“. Lubatagu küsida ainult, kust on noorkotkluse kandevamad isikud, kes on andnud asjale senise sisu, saanud oma noortekasvataja kogemused?

See esiteks. Teine punkt, mis noorkotklusel kõigjal nii omane, on kestva aja peale kindlaks määratud igat liiki võistlused mitte üksnes aastaseks kestuseks, vaid isegi määramatu kestusega. Ühte võin küll kinnitada, et sedalaadi võistlusi, kui need skautlikus kasvatuses üldse on esinenud, on kasutatud tegevuse virgutuseks viimase abinõuna. Üldiselt skautlikule süsteemile on sellised võistlusmoodused täiesti võõrad, neid peetakse koguni hä-

daohtlikku laadi üritusteks, mis noored eemale kisub tõelisest isetegevuse vajadusest, muutes poisid eneste orjadeks madalat laadi punktidejahi kihutusel, mille tulemuseks vaid sisemiste teravuste ja väikluste esilekerkimine. Proovitagu, parimaks õpetuseks on ikka omad kogemused. Skautlik süsteem tunneb vaid ühekordseid momendi või lühiajalise kestusega sõprusvõistlusi, mis võivad edaspidi korduda juba uutes variatsioonides. Võistlust võib võtta ikkagi ainult vahelduva virgutajana, et ta täidaks oma kasvatusliku ülesande.

Kolmandaks, mis läbib „Kotka“ viimast numbrit, on esirinda kerkiv välise distsipliini süvendamise tahe sõna laiemas mõttes. Skautliku kasvatusel peab olema lasub aga just sisemise distsipliini, n. ü. enesedistsipliini süvendamisel. Ei tohita kunagi unustada, et see, mis täisealisele karastav, võib mõjuda kasvavale murdealisele organismile sisetubliduse arendamise huvides otse negatiivselt.

Viimaseid „Kotka“ esitatud kirjutisi läbib erilise niidina vanemate poiste organiseerimise probleem. See on sundinud nüüd noorkotklust iseneselt aru pärjama „kas senine suur energia ja summade kulu pole mitte maha visatud, kui puudub edaspidise tegevuse sisuline kandejõud, mis täidaks lünga vanemate poiste arengus, sest muidu võidakse seista noorte massilise väljalangemise eel organisatsioonist.

Samas esitabki „Kotka“ ka ettepanekuid, vormilisi aluseid vanemate poiste organiseerimiseks. Selles nähakse ette juba 15-aastast (!) poissi vanemas organisatsiooni astmes. See on puhtkasvatuslikkudel kaalutlustel juba üpris mõtlemapanev. Meie oludes ei tohiks vanus alla 17 aastat mitte kõne alla tulla, kui me ei taha näha iseloomutuid noori inimesi enneaegselt meeste kirjas. Millega on seesugused ettepanekud põhjen-

datud? Julgen siiski uskuda, et see on siiski esialgne, revideerimatu kava.

Tahtmatult tekib aga siiski küsimus, millise kasvatusviisi poole tüürib noorkotklus ja kas selle organisatsiooni alustel tulevikus jääb mingeidki sidemeid skautliku süsteemiga selle tõelises vaimus ja valguses? Ei võida ometigi oletada, et noorkotklus esineb meil eksperimendina, mille külge on rakendatud arvu- liselt nii palju noori.

Meie teame, et skautluse all mõistetakse noorte eneste ideede kasulikku rakendumist mängleva teel, et saavutada täiuslikke tulemusi sihiga — kasvada iseloomutubliks patriootlikuks kodanikuks sõna laiemas tähenduses.

Tulevad meelde meie noorkotkluse iseloomustamiseks äsja kuulnud ühe tuntuma välismaa autoriteedi sõnad: „Sää-

rane organisatsioon võib teie maal olla väga kasulik, aga skautlikku nimetust ei tohita temale lubada, kuna ta ei saa selleks kujuneda.“

Olulisi teisiti kalduvaid jooni on noorkotkluse tegevuses veelgi küllaldaselt, kas või juhtide ettevalmistamise süsteemi küsimuses. Kuid need lihtsad read siin ei taha tungida peenustesse.

Ma usun, et siin esitatud vihjeid ei võeta etteheitena noorkotkluse organisatsioonile, kuna nendega on vaid näidatud mõningaid tõsiasju, milliste vastastikune selgitamine heatahtliku selgitava vastuse kaudu tooks ainult kasu sõbralikkude suhete süvenemises noorsoo isetegevusliku kasvatuses üldhuvides.

Tartu, 15. okt. 1937.

H. Michelson, skautmaster.

Toimetuse järelmärkus. Rõõmustavalt on leidnud vastukaja eelmises „Kotka“ numbris toodud soovivaldus kõrvaltvaatajaile arvustavate seisukohtade avaldamiseks. Selle tõenduseks on s. m. H. Michelson'i sõnavõtt. Kahjuks esialgu küll „Kotka“ ja sedagi ainult ajakirja viimase numbriga kohta. Kuid meile on väärtuslikud ka sel puhul puudutatud küsimused ja avaldatud seisukohad. Kuna sõnavõtt toimub peamiselt „Kotka“ viimase numbril põhjal, ei pääse arusaamatuste vältimiseks mööda mõningatest märkustest ja seisukohtade selgitamisest.

Kõigepealt tuleb tähendada, et „Kotkas“, ilmudes küll Peastaabi väljaandel, pole sisu valikul seotud ametlike eeskirjadega. Üksikud artiklid ilmuvad temas nende kirjutajate isiklike arvuste avaldusena, mis kuidagi ei kannu ametliku laadi ega ole alati ka toimetuse seisukohtadeks. Seepärast ei saa kõike „Kotkas“ ilmuvat lugeda noorkotkluses üldmaksvaks.

Eelnevat arvestades peatume lugupeetud arvustaja mõtteavaldustel, tehes seda nende esitamise järjekorras.

Kõigepealt vaatleme välismaiste eeskujude küsimust. Olnuks sõnavõtja ligemalt tuttav noorkotklusega, poleks üks lause saanud anda põhjust etteheiteks. Ei ole ju noorkotklus millalgi häbenenud tunnistada, mida ta on saanud skautlusest ja teistelt välismaa noorte

org-idelt. Oleme kaugel puritaanlikult eitavast suhtumisest kõigesse välismaisesse. Käesoleval juhul oli aga kõnet vanema-ea noorte organiseerimisest. Ja siin oleme kõik ühesugused algajad. Mujalgi leiame peamiselt esialgseid kavu, aga vähe tegelikke tööeskujusid. Ja need kahjuks tõesti meile ei sobi. Ning mitte ainult meile. Ütleb ju Soome vaeltajatöö korraldaja, et kogu maailma vanem-skautlusele määratud kirjandusest ei leidu ühtegi teost, mis isegi kohaldatuna sobiks Soome oludele. Sealt aga, kus rohkem tööd on tehtud vanema-ea noorte organiseerimise alal, ei saa me kahjuks eeskujusid võtta. Artiklis, kus esines kõne all olev lause, oli algul juttu sunduslikust organiseerimisest, siis eesõiguste andmisest hilisemas tegevuses ning soovitava meelsuse „sissetuupimisest“. Nende kohta käiski tsiteeritud lause. Ruumi kokkuvõtte mõttes jäi see osa artiklist ära, mispärast lause võis tekitada arusaamatust noorkotklust mitte- tundvas kõrvalseisjas. Meie oma peres seda ei saanud sündida. Noorkotklus hindab kõrgelt ja peab hoolega silmas ka välismaal tehtavat tööd, kuid ühtlasi oleme teadlikud, et seda kõike ei saa meile otsest ümber istutada. Seepärast tuligi vanemate poiste osas otsida vanem-skautlusest erinevaid teid, nagu seda teevad Soome vaeltajat ja Poola starsze harcestwo. Loodame, et sellega on küsimus selge kõigile.

Terava arvustuse osaliseks saavad pikemaajalised võistlused. Ja osalt õigustatult, sest siin võib esineda kõige rohkem liialdusi ja väärnähtusi, nagu teame oma kogemustest. Täies ulatuses sellistest võistlustest siiski pole saadud loobuda, sest üksuste-vahelistena võimaldavad nad osavõtjail võrrelda tööd ning saavutus üksil tegevusaladel ja üldiselt. Liialdustest praegu vaevalt saab rääkida. Võistlused on toimunud ja toimuvad normaalse tegevuse piirides, erilise pingutuseta ja „punktidejahita“. Tähtsat osa sellised võistlused praegu noorkotkalikus tegevuses ei etenda. Kui etteheiteks andis põhjust nmg. E. Tarna artikkel, siis olgu tähendatud, et selle autor esineb isiklike seisukohtadega, mille puhul loodetavasti ka tulevikus sõna võetakse.

Edasi on puudutatud distsipliini küsimust. Siin asume lugupeetud sõnavõtjaga samal seisukohal. Ka noorkotkluses langeb pearõhk seesmisele distsipliinile, millest on teadlikud kõik juhid ja mida on korduvalt toonitatud ka „Kotka“ veergudel. Näiteks olgu toodud paar rida „Kotkast“ nr. 3. „Noorkotkas ja tema juht teevad ühist vabatahtlikku tööd. Siin ei valitse juhi ja poisi vahel võimuvahekord, vaid juhi autoriteet on tema isiklikust tublidusest. . . Poisi vahekord juhiga on vabatahtlikult endale võetud kohustustest tingitud vahekord.“ Kuid ühte ei saa siiski unustada: seesmine distsipliin kaotab väärtuse, kui puuduvad tema välised avaldused. Seepärast ei saa lugeda seesmiselt distsiplineerituks seda, kelle väline käitumine näitab vastupidist. Sellest on teadlikud nk. tegelased ja arvestavad seda ka töös. Niisamuti on kindel, et vanema-ee noored peavad jõudma teadliku distsipliini.

Väga tõsiseks probleemiks kõigile noorsoo-tegelastele on vanema-ee noorte organiseerimine. Seda tunneb noorkotklus juba tegevuse algusest. Küsimuse tegelikule lahendamisele asumiseks laiemas ulatuses puudusid aga varem võimalused. Loomulikult tuleb praegugi algatust võtta katsena, sest oma kogemused on lühiajalised ja, nagu juba eespool tähendatud, pole meil sel alal ka mujalt palju õppida. Inglise vanem-skautlus oma ideedelt ja tööviisidelt pole meile kohane, nagu ta pole otseselt kohaldatav teisteki maades. Side noorkotklusega ja seega skautlusega jääb meil siiski püsima. Olgu nimetatud lubadust, seadusi, ühist üldorganisatsiooni, ühiseid ettevõtteid

ja osalt tööviisegi, eriti aga noorkotkana õpitud tarkuste kasutamist. Töö hõlbustamise seisukohalt on vaidlemata hõlpsam alustada tegevust 17-aastastega, kuigi see iga ei lange kokku kindla pöördeajaga noorte arenemises. Nii oli algatajate poolt mõeldudki ja sellelt seisukohalt on käsiteldud küsimust üldiselt. Kahjuks ei saa aga ühtegi põhimõtet, kui hea see iseendast olekski, rakendada, jättes arvestamata tegeliku elu. Meil lõpetab noor algkooli normaalselt 14–15-aastaselt. Seega astub ta 15-aastasena ellu, astub, eriti maal, meeste hulka ja asub tegema meeste tööd. Teda ei kõida enam poiste tegevus. Juhina oleks ta küll rakendatav, aga kõik pole sündinud juhtideks ja kõigile ei jätku ülesandeid juhtidena. Seepärast ei pääse mööda sellealaste poiste võtmisest vanema generatsiooni hulka, kus enam ei mängita, vaid tehakse tõsisit tööd, olles teadlik endakasvatuse ja -arendamise vajadusest. Osaliselt on see põhjendatud psühholoogiliseltki, sest ligikaudu sel ajal jõuab noor välja murde-east ja hakkab kujunema meheks. Muidugi tuleb tegelikus töös arvestada 15- ja 18-aastaste erinevusi. Kuidas see õnnestub, näitab elu.

Mis puutub lõppeks välismaa autoriteedi mõtteavaldusse, siis olgu tähendatud, et neilt, kes noorkotklusega otseselt on tutvunud, pole meil tulnud sellist arvamist kuulda. Kaudselt saadud andmeil langetatud otsus ei saa aga olla küllalt kaaluv, kuigi oleks meelitatv kuulda ka välismaalase arvamist, et noorkotklus võib meie maale väga kasulik olla. Seda väimast olemegi seadnud esikohale. Seejuures on noorkotklus püüdnud ja püüab tulevikuski skautlusest rakendada seda, mis vastab meie poisi arenemisele ja meie oludele ning eluliste vajadustele. Ja seda on palju. Seepärast pole meil kerkinud kahtlust, kas noorkotklus asub skautlikel alustel. Küsimust saab muidugi võtta mitmeti. Kui skautlikuks lugeda ainult seda organisatsiooni, kes arvustamata jälgib emamaa eeskujusid, siis noorkotklus seda pole. Skautlike põhimõtete kõrval püüab ta ühtlasi pidada silmas noorsoo-psühholoogia seisukohti, meie poissi, meie ajaloolist arengut ja praegusi ning tuleviku vajadusi. Aga meie teada teevad seda teiste maade skaudidki. Ja kas ka mitte meie skautlus? Ning kopeerimist ei poolda skautluse isagi.

Lõpetame sellega, lootes, et käesolev mõttevahetus ei jää viimseks.

Väljavõtteid Peavanema käskkirjadest.

Käskkiri nr. 102.

Tallinnas, 29. sept. 1937. a.

§ 3. Vabastan Noorte Kotkaste Tartu Maleva pealiku kt. kohustest ltn. Johannes Les'ta, omal soovil, arvates 1. septembrist s. a. ja kinnitan sama maleva pealikuks Tartu Ringkonnakohtu II jsk. abiprokuröri Artur Paali, arvates 17. septembrist s. a., vabastades teda samast ajast Tartumaa Maleva vanema abi kohustest.

§ 4. Kinnitan Noorte Kotkaste Tartumaa Maleva vanemaks Tartu aj. Maavalitsuse esimehe Heinrich Lauri ja sama maleva pealiku abiks noortemagister Elmar Vardja, mõlemad arvates 1. oktoobrist s. a.

§ 5. Kinnitan Noorte Kotkaste Võru Maleva vanema kohustetäitjaks maleva vanema abi kolonel Oskar Pajusoo VR II/3, arvates 11. septembrist s. a.

§ 7. Vabastan Noorte Kotkaste Peastaabi instruktori kohustest noortemagister Kaarel Liping'u, omal soovil, arvates 29. augustist s. a.

J. Maide,

Peavanema eest.

J. Tedersoo,

Peastaabi ülem.

Käskkiri nr. 103.

Tallinnas, 19. oktoobril 1937. a.

§ 1. Kinnitan Noorte Kotkaste Valga Maleva staabi uues koosseisus, arvates 3. oktoobrist s. a. järgmiselt:

Maleva vanemaks Valga aj. Maavalitsuse esimees Värdi Velner;

Maleva vanema abideks Valga Ühisgümnaasiumi inspektor Friedrich Klement, Valgamaa koolide inspektor Au-

gust Kõiv ja Sõjaringkonna staabi ülem major Kustav Saar;

Maleva pealikuks advokaat Juhan Uuema;

Maleva pealiku abideks Oskar Mägraken ja Voldemar Laar.

Samast päevast lugeda vabastatuks senised maleva staabi koosseisus nendel kohtadel olnud isikud.

§ 2. Kinnitan Noorte Kotkaste Pärnumaa Maleva vanema abiks Pärnu Maa-koolivalitsuse juhataja Ain Lusik'a, arvates 1. oktoobrist s. a.

§ 3. Vabastan Noorte Kotkaste Narva Malevas maleva vanema abi kohalt koolide inspektor V. Altoa, arvates 5. oktoobrist s. a., ja maleva pealiku abi kohalt kotkajuht Elmar Tõldsepp'a, arvates 1. oktoobrist s. a., mõlemad elukoha muutmise tõttu, ja kinnitan sama maleva vanema abiks Narva ja Ida-Virumaa koolide inspektori kotkajuht Aleksander Keppi, arvates 8. oktoobrist s. a.

§ 4. Kinnitan Noorte Kotkaste Võru Maleva vanemaks Võrumaa koolide inspektori Jaan Reineti, arvates 15. oktoobrist s. a., ja vabastan samast päevast arvates maleva vanema kohustest maleva vanema abi kolonel Oskar Pajusoo VR II/3.

§ 5. Noorte Kotkaste Harju Maleva instruktor nmag. Voldemar Kulasalu arvata ajutiselt Peastaabi juurde eriülesannete täitmiseks ületooduks 15. oktoobrist alates, ühes oma otseste ülesannete täitmiseiga Harju Malevas.

J. Maide,

Peavanema eest.

J. Tedersoo,

Peastaabi ülem.

MEIL TULEB ABI... ÕPETAJATE ÜHINGULT.

Suve möödudes on ka ununemas suvised laagri rõõmud ja mured, kuid nad korduvad, korduvad tuleval aastal jälle. —

Laagreid korraldavate vanemate juhtide suurimaks mureks on ikkagi veel „peavarju“, s. o. telgi küsimus. Möödunud aasta jooksul oli telkide arv tunduvalt suurenenud, kuid kaugeltki ei jätku neist veel ja veel võib laagri aja määrajaks kujuneda telkide kasutamiseks saamise aeg.

Tahtsin just nüüd, kus „KO-JU-LA“ kaudu laagri vaim kantud koolidesse ja

õpetajaskonda, avaldada mõningaid mõtteid telkide soetamise küsimuses. Nimelt tuleks tõsta telkide soetamise küsimus päevakorda Õpetajate Ühingute koosolekuil, selgitades selle vajadust õpetajaskonna ja noorte seisukohalt. On ju teada kavatsus, et tuleval suvel kavatsetakse korraldada koolijuhatajate laagri juba telkides, ja hea, kui siis „peavari“ on omalt poolt kaasas. Õpetajate ühingu ja nk. malevkonna piirid ühtivad peaaegu alati ja oleks loomulik, et noored kotkad malevkonna kaudu saaksid seda telki laagri puhul kasutada.

Et see pole mitte võimatu, seda võib

tõendada Põltsamaa Õp. Ühingu peakoosoleku otsus, kus minu ettepanekul võeti eelarvesse 90 krooni telgi muretsemiseks ja just selle teadmiseaga, et seda saavad kasutada noored kotkad (kodutütred) malevkonna piires. Telk otsustati muretseda kevadeks.

Kuna lähemas tulevikus seisab ees jälle üleriigiline suurlaager, mis nõuab väga palju telke, siis oleme neile küsimusile sunnitud mõtlema.

Juhtides vanemate juhtide tähelepanu eeltoodud asjaolule julgen loota, et nii mõnigi õpetajate ühing järgneb Põltsamaa Õp. Ühingu ilusale algatusele.

Ed. Juhanson,
kotkajuht.

NOORKOTKLUSEST VÄLISMAISES AJAKIRJANDUSES.

Eriti käesoleval aastal on käsitletud rohkesti välismaises ajakirjanduses noorkotklust ja tema sihte. Nii Soome ajalehed „Uusi Aura“ ja „Turunmaa“ on toonud kirjutisi Noorte Kotkaste organisatsiooni kohta, selgitades organisatsiooni liikmeskonna koosseisu, selle vanust, katseid, tunnustusväljendeid ja andes

ülevaateid korraldatud laagritest, õppepäevadest, matkadest ning kirjandusest. Samuti on toodud ära noorte kotkaste kõrgemate juhtide nimed.

Soome kaitseliidu häälekandjas „Hakapeliitta“ nr. 17 s. a. on pühendatud noorkotklusele terve artikkel ühes rohketel piltidega noorte kotkaste juhtkonnast, tööst ja suurettevõtteist.

Tšehhoslovakkia noorte-ajakirjas „Sokolske Besedy“ 1. apr. s. a. ilmunud numbris on ära toodud noorte kotkaste pühalik töötus, seadused, raudsed seadused ja kombad.

Soome Akadeemilise Õhukaitseseühingu häälekandja „Maanpuolustusnuoris“ Eestile pühendatud number (nr. 6 s. a.) sisaldab peale muu pikema kirjutise: „Noorsoo organiseerimisest Eesti Kaitseliidus“. Kirjutises on lähemalt käsitletud Noorte Kotkaste organisatsiooni osa Eesti noorte organiseerimisel, organisatsioonis ilmnevat rahvuslikku vaimu, koosseisu, tegevusalasid, õppusi, laagreid ja teisi tegevusettevõtteid. Ühtlasi sisaldab ajakirja number härra Riigihoidja, Peavanema ja Kaitseliidu ülema pilte. Samuti pilte noorte kotkaste tegevusest.

„KOTKA“ 1936. a. aastakäik

on väärtuslikuks käsiraamatuks igale noorte kotkaste juhile.
„Kotka“ 1936. a. aastakäiku on veel piiratud arvul saadaval
ajakirja talituselt hinnaga à 1 kroon.

Väljaandja: NK. Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol.-ltm. P. Asmus, prof. E. Ein, rektor J. Köpp, koolide inspektor J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kol. A. Traksmaa.

Toimetus: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid V. Hiir (tegevtoimetaja), R. Lahi, K. Liping, A. Ohaka ja E. Tarn.

Toimetus-talitus: Tartus, Võidu 10, tuba 16, tel. 17-44.

Tellimishind: aastas kr. 1.50, 6 k. — kr. 0.80, 3 k. — kr. 0.40. Üksiknumber 15 senti,
Ajakiri ilmub 12 korda aastas.